

Troms og Finnmark fylkeskommune

Romssa ja Finnmarkku fylkkagielda

Tromssan ja Finmarkun fylkinkomuuni

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 22/05393

Arkivkode

Behandlet av	Møtedato	Saknr
Fylkesrådet	10.05.2022	116/22
Komitebehandling		
Fylkestinget		

Grønn verdiskapning og økt bearbeiding i sjømatindustrien - Høring

Fylkesrådet har behandlet saken i møte 10.05.2022 sak 116/22

Møtebehandling

Votering

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Fylkesrådets innstilling:

Fylkesrådet tilrår fylkestinget å fatte slikt vedtak.

1. Fylkestinget i Troms og Finnmark har behandlet høring av rapport fra utvalget for «Grønn verdiskapning og økt bearbeiding i sjømatindustrien» med høringsfrist til 01.06.2022.
2. Fylkestinget vil innledningsvis påpeke at målet om grønn verdiskapning, økt bearbeiding og flere helårige arbeidsplasser ikke kan oppfylles av enkelttiltak alene. Prioriteringer av tiltak og målsetninger blir avgjørende for veivalg som gir stabile rammevilkår for investeringer i hele verdikjeden. Likeledes vil det bli viktig å foreta helhetlige analyser av effektene av tiltakene.
3. Hva angår tilgang til råstoff, så registrerer Fylkestinget at utvalget mener at pliktsystemet i liten grad bidrar til å oppfylle intensjonen om en lønnsom helårlig drift av foredlingsanlegg basert på råstoff fra pliktrålerne. Fylkestinget vil understreke at uthulingen av pliktsystemet over tid har medført at dette har vært vanskelig å oppnå. Fylkestinget viser til vedtak fra sak 25/21 oversendt departementet i mars 2021, om «Forslag til endring i leveringspliktforskriften» og understreker at denne utviklingen må snus gjennom å videreutvikle og forsterke pliktsystemet for torsketralere med leveringsplikt, for å sikre at fisk blir landet og gir aktivitet i de tilgodesette

kystsamfunnene i tråd med forutsetningen for ordningen. Det må også vurderes å innføre sanksjoner, i form av reduserte kvoter, dersom forpliktelsene ikke blir fulgt opp.

4. Utvalget anbefaler flere tiltak som innebærer endringer i kvotesystemet, blant annet gjennom oppsplitting av kvotepakker og innføring av en kvoteutvekslingsordning for å bedre legge til rette for spesialisering og utnyttelse av alle kommersielle arter. Fylkestinget kan være positiv til en slik anbefaling, gitt at den ikke røkkes ved fordelingen av kvoter mellom flåtegruppene. Fylkestinget er videre positiv til ekstrakvoteordningen som tilgodeser og belønner leveranse av fersk fisk til landanlegg.
5. Fylkestinget stiller seg positivt til at det kan stimuleres til innovasjon og bruk av ny teknologi i fiskeindustrien gjennom et marint verdiskapningsprogram. I så måte deler Fylkestinget utvalgets anbefaling om innføring av risikoavlastende virkemidler for videreutvikling av nye metoder for frysing, lagring og tining av fiskeråstoff i industriell skala.
6. Utvalget foreslår en rekke endringer i salgslagenes praksis ved omsetning, slik at mer råstoff gjøres tilgjengelig i det norske råstoffmarkedet. Utvalget peker på at dette må utredes videre, noe Fylkestinget kan slutte seg til.
7. Fylkestinget deler utvalgets anbefaling om et sterkere søkelys på bærekraft i hele verdikjeden for sikre en bærekraftig forvaltning av norske og felles fiskeressurser. Likeledes er man enig om at det må etableres en FoU-satsing på utvikling og implementering av teknologi for lagringsstabile sjømatprodukter for å redusere behovet for frakt med fly og bil, og muliggjøre økt bruk av sjøtransport.
8. Utvalget foreslår regler for utforming av fartøy for å sikre et lavest mulig klimaavtrykk, og at utforming og omfang av klimaavgifter må innrettes for å stimulere til grønn omstilling, ved at inntekter fra avgift brukes til målrettede tiltak i fiskerinæringen. Fylkestinget vil i den sammenheng påpeke at det er viktig å sikre kystflåten prioritet til fiskefelt i kystnære områder for slik å bidra til et lavest mulig klimaavtrykk og sikkerhet på havet.
9. Fylkestinget er enig i utvalgets anbefaling om sterkere fokus på økt verdiskapning gjennom å forbedre kvaliteten på fiskeråstoffet, ved at næringen samarbeider om standarder som grunnlag for sertifisering av mottaksanlegg, fiskefartøy, fiskeredskap, samt forholdet mellom båtens størrelse, utrustning og størrelsen på fangst for å sikre råstoffkvalitet.
10. Utvalget foreslår å bedre utnyttelse av restråstoff ved at offentlige forsknings- og utviklingsmidler prioriteres til å løse logistikk- og konserveringsløsninger for restråstoff for å sikre at råstoffet kan benyttes til avansert foredling, samt utvikling av nye produkter og etablering og drift av testfasiliteter som næringen har behov for i produktutviklingen. Fylkestinget slutter seg til dette i sin helhet.
11. Fylkestinget er enig med utvalgets anbefaling å bekjempe alle former for kriminalitet i sjømatindustrien, både ressurskriminalitet, økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet. Her anbefaler utvalget en tilpassing av arbeidsmiljøloven til en sesongpreget sjømatindustri, men at en slik justering må baseres på et nært

samarbeid mellom partene i arbeidslivet. Det anbefaler videre at det vurderes strengere sanksjoner for brudd på arbeidsmiljøloven enn tilfellet er i dag.

12. Fylkestinget støtter utvalgets anbefaling om å styrke nasjonale ordninger for økt sjømatkonsum, samt inkludere sjømat i "Nyt Norge-ordningen". Det anbefales videre å gi fritak for merverdiavgift for sjømat som selges til forbruker for å øke sjømatkonsumet i Norge for redusere barrierene for å velge et kosthold som er sunnere for både helse og miljø. Fylkestinget registrer at dette er gjort på frukt og grønt, og slutter seg til forslaget.
13. God markedstilgang for sjømat er en forutsetning for verdiskapning, bearbeiding i Norge og arbeidsplasser langs kysten. Utvalget anbefaler at myndighetene i langt større grad enn til nå er villig til å prioritere markedsadgang for sjømat, bearbeidede sjømatprodukter og marine ingredienser i arbeidet med handelsavtaler. I tillegg anbefaler utvalget at myndighetene prioriterer arbeidet med godkjenningsordninger og helsesertifikater som er avgjørende for god markedsadgang, og at den generiske markedsføringen av norsk sjømat også rettes mot nye produkter. Fylkestinget er enig i utvalgets anbefalinger og tiltak når det gjelder markedsadgang.
14. Fylkestinget er enig med utvalgets påpekning av betydningen av en helhetlig politikk for å utvikle sjømatindustri og kystsamfunn, og anbefaler en forsterket satsing på FoU, teknologi og digitalisering i sjømatindustrien. Fylkestinget er opptatt av etablering av såkalte katapult senter i Troms og Finnmark for å utvikle, teste og fremme teknologi for økt bearbeiding av sjømat og andre marine produkter. Fylkestinget vil arbeide for en etablering av testfasiliteter tilknyttet til kunnskapsmiljø i Troms og Finnmark.
15. Fylkestinget mener det er viktig å satse på unge i fremtidens sjømatindustri, og at en legger til rette for at unge skal ha gode jobbmuligheter innenfor næringen i framtiden. Utvalget anbefaler at sjømatindustriens kompetansebehov legges til grunn ved dimensjonering og utvikling av utdanningstilbud på videregående skole og i høyere utdanning, inklusive utdanningstilbud for ulike kompetanse- og livsløpsbehov. Dette støttes ubetinget av Fylkestinget, som for øvrig kan vise til omfattende tilrettelegging knyttet til rekrutteringsarbeid for de blå fagene i fylkets videregående skoler.
16. Utvalget anbefaler avslutningsvis at struktureringen på landsiden aksepteres som en naturlig tilpasning til konkurransesituasjonen. Dette er en anbefaling fylkestinget ikke deler, da ulike tiltak på flåtesiden kan bidra til å motvirke en slik strukturering. Det vises her til ordninger som belønner leveranser av fersk fisk til lokale landanlegg fra kystflåten og en videreutvikling og forsterking av pliktssystemet for torsketralere med leveringsforpliktelser som tidligere nevnt i pkt. 3.
17. Fylkestinget legger til grunn at departementet i den videre oppfølgingen av rapporten vil foreta prioriteringer av tiltak og målsetninger. Når tiltakene skal konkretiseres og operasjonaliseres vil det være viktig å gjøre helhetlige analyse av potensielle effekter av tiltakene, slik at fylkeskommunens tidligere uttalelser og Riksrevisjonens kritikk av manglende konsekvensutredninger ikke blir en gjentakelse.

